

Działalność Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego

Informacja o działalności Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego w latach 2022-2023. PTK, reaktywowane 4 listopada 2021 roku, kontynuuje tradycje niezależnego środowiska kulturalnego z lat 80. i 90. XX wieku.

I Zarząd i członkowie

Zarząd PTK	
Prezesa Zarządu	Marek Kuchciński (4.11.2021 - 11.10.2022) Jan Musiał (30.10.2022 - 03.10.2023)
Wiceprezes Zarządu	Janusz Czarski
Członek Zarządu – Sekretarz	Tomasz Łacina
Członek Zarządu – Skarbnik	Bożena Ryczan
Członek Zarządu	Aleksander Busz
Komisja Rewizyjna	
Członek	Marek Mikrut
Członek	Bogusław Zaleszczyk
Członkowie	
Liczba członków PTK	46 członków
Dane teleadresowe	Wyb. Marszałka J. Piłsudskiego 1, 37-700 Przemyśl email: towarzystwo.kulturalne@op.pl strona www: ptk- przemysl.pl tel. 16 648 30 70
Nr Konta Bankowego	98 1600 1462 1804 3754 8000 0001

II Kalendarium wydarzeń

Przemyskie Towarzystwo Kulturalne realizuje różnorodne działania, zgodne z założonymi celami statutowymi, upowszechniające szeroko pojętą działalność kulturalną i promującą historyczne i kulturowe dziedzictwo Ziemi Przemyskiej, Polski oraz Europy Środkowej.

Wydarzenia 2022 r.

- **11 lutego 2022 – podczas Konferencji Europa Karpat w Krasicy**, z inicjatywy członków Towarzystwa zostali uhonorowani medalami „Gloria Artis” współtwórcy środowiska kultury niezależnej z lat 80.: „Strychu Kulturalnego”, „Spojrzeń Przemyskich” i wystaw „Człowiek – Bóg – Świat”. Z rąk wiceministra Jarosława Selina odznaczenia otrzymali m.in.: Janusz Czarski, Marek Mikrut, Jan Musiał, Jan Jarosz, Andrzej Cieszyński, Waldemar Wiglus, Jan Ferenc, Grażyna Niezgoda, Narcyz Piórecki i Marek Zazula.

- 7 sesji popularnonaukowych maj - listopad 2022 r. „Wydarzenia i ludzie XIX i XX wieku - Przemysł, Ziemia Przemyska i Podkarpacie w Europie Karpat”, upamiętniające wydarzenia i ludzi związanych z naszym regionem. Do udziału w sesjach zostali zaproszeni uczeni oraz osobistości – znawcy tematyki z Polski i z zagranicy.

1. **13 maja 2022**, Zespół Zamkowo-Parkowy w Krasieczynie
(w ramach 33. konferencji „Europa Karpat”)

1. **Europa Karpat – kraina różnorodności.** Znaczenie poszczególnych państw, ziem i regionów w budowaniu tożsamości Europy Karpat. Ziemia Przemyska i Podkarpacie w Europie Karpat.

2. **Karpaty ujarzmione? Cywilizacyjne wędrówki w Europie Środkowej.** Karpackie drogi i szlaki. Od transkarpackiej linii kolejowej przez Via Carpatię, Via Kulturalię, po Karmazynowy Szlak.

Prelegenci: prof. Markijan Malski (Ukraina), prof. Pavol Macala (Słowacja), dr hab. Maciej Szymanowski, prof. dr hab. Jan Draus, poseł Piotr Babinetz, prof. István Kovács (Węgry), Nagy Dénes András (Węgry), Waldemar Wiglusz, Richard Hörsik (Węgry), marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl (moderator), Andrzej Mazur, posłanka Anna Paluch, Mykola Kniashytski, prof. Grigoris Zarotiadis (Grecja), Ján Figel', konsul Jan Hudacky (Słowacja),

2. **3 lipca 2022**, Cisowa – filia Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszczech.
(spotkanie plenerowe)

- **Obrazy Karpat** w twórczości m.in. S. Vincenza, Kazimierza Wierzyńskiego i Św. Jana Pawła II;
- **O dziedzictwie kulturowo-przyrodniczym**, na przykładzie dorobku m.in. Jana Gwalberta Pawlikowskiego i Jerzego Pióreckiego

Prelegenci: dr hab. Narcyz Piórecki, prof. dr hab. Krzysztof Dybciak, Waldemar Wiglusz. Goście specjalni ze specjalnymi wystąpieniami: Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek, Wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sławomir Mazurek.

3. **30 lipca 2022**, Klasztor Franciszkanów Sanktuarium w Kalwarii Paławskiej

- **Wybitni ludzie Kościoła** i ich wpływ na kształtowanie postaw społecznych i umacnianie systemu wartości: Abp. Ignacy Tokarczuk, Sługa Boży János Esterházy, Sługa Boży o. Wenanty Katarzyniec
Prelegenci: wiceminister prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, dr Imre Molnár (Węgry), dr Jan Musiał, ojciec gwardian Krzysztof Hura.

4. **17 września 2022**, Dom Kultury w Myczkowcach (gmina Solina)

- **Zasoby naturalne Karpat.** Nowe spojrzenie na bogactwo geologiczne
- **Polski ruch turystyczny w Karpatach Marmaroskich** do wybuchu I wojny świat. i współcześnie
- **Zielarstwo karpackie**
- **Tradycje lecznicze i przyrodolecznicze** - wspominając Apolinarego Tarnawskiego
Prelegenci: prof. dr hab. Mariusz-Orion Jędrysek, dr hab. Leszek Jankowski, dr Dariusz Dyląg, dr inż. Bernadetta Bienia, mgr Natalia Tarkowska.

5. **23 października 2022**, Centrum Promocji Leśnictwa w Muczmem (Bieszczady)

- **Konwencja Karpacka.** Współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu karpackiego oraz rozwój turystyki w regionie poprzez tworzenie turystycznych przejść granicznych;

- **Tworzenie turystycznych przejść granicznych** na przykładzie Wołosatego. Wspomnienie Mieczysława Orłowicza, inicjatora współczesnej turystyki i krajoznawstwa

- **Rozwój turystyki górskiej** w ramach Konwencji Karpackiej
- **Doświadczenia Norweskie** w turystyce górskiej

Prelegenci: wiceminister Małgorzata Golińska, Andrij Szeketa (Ukraina), Anna Brzechowska-Rębisz, dr Dariusz Dyląg, Dawid Lasek, prof. Knut Ingars Westeren (Norwegia).

6 i 7. 19 listopada 2022

- **Węgrzy w życiu społecznym i kulturalnym Ziemi Przemyskiej (XIX –XX w.).** Przemysł – miasto wielu kultur - w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej w Przemyślu
Prelegenci: prof. István Kovács (Węgry), prof. Csaba György Kiss(Węgry), dr Imre Molnár(Węgry), prof. dr hab. Jan Draus, dr Lucjan Fac, dr Tomasz Pomykacz,
- **Między Lwowem a Krakowem.** Oświata i szkolnictwo Przemysła (od Kolegium Jezuickiego do PWSW w Przemyślu) - w Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym.
Prelegenci: wicemarszałek Sejmu RP prof. dr hab. Ryszard Terlecki, dr Jan Musiał.

Inne wydarzenia:

- **2 lipca 2022** - koncert Chóru Gloria Lwowskiej Filharmonii Narodowej i Kwartetu Smyczkowego Lwowskiej Narodowej Akademii Muzycznej im. M. Łysenki „Z wdzięcznością za serce – Lwów dla Polonii i Polaków”, Bazylika Archikatedralna w Przemyślu. PTK było współorganizatorem.
- **3 grudnia 2022**
 - **promocja portalu internetowego „Archiwum Wolności Ziemia Przemyska i region 1967-1997, działalność opozycyjna i inicjatywy obywatelskie”,**
 - **promocja książki autorstwa Marty Olejnik „Strych – o środowisku kulturalnym w czasach PRL”** wydanej w ramach Biblioteki Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego.
- **maj 2022 – marzec 2023** – remont siedziby PTK przy Wybrzeżu Piłsudskiego 1

Wydarzenia 2023 r.

- **25 lutego 2023** - podczas 35. Konferencji „Europa Karpat” w Kraciżynie, współorganizowanej przez PTK, odbył się panel zatytułowany *Archiwum Wolności Europy Karpat*.

Uczestnikami panelu byli: Marek Matraszek, Stefan Purici (Rumunia), Paruyr Hayrikyan (Armenia), Jan Musiał (PTK), Dénes András Nagy (Węgry), Tomasz Sakiewicz, Marián Šuplata (Słowacja) oraz Maciej Szymanowski. Prelegenci opowiadali o doświadczeniach własnych narodów w drodze do wolnej i niepodległej ojczyzny w czasach zniewolenia komunistycznego.

- **2 marca 2023** – spotkanie z prof. Piotrem Gliškim, wiceprezesem Rady Ministrów, ministrem kultury i dziedzictwa narodowego. Zaprezentowano działania MKiDN w obszarze ochrony i rewitalizacji zabytków, w tym projekt powołania nowej instytucji - Agencji Rewitalizacji Zabytków, której zadaniem byłoby m.in. finansowanie odbudowy miast zabytkowych i historycznych w Polsce. W spotkaniu ponadto udział wzięli: Marek Kuchciński, szef Kancelarii Premiera, Michał Laszczykowski, dyrektor Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków, Beata Kot, Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków oraz samorządowcy i środowiska kultury.

- **8 maja 2023** – Spotkanie nt utworzenia wirtualnej biblioteki Europy Środkowej i Wschodniej. Projekt prezentował prof. Włodzimierz Bernacki, wiceminister edukacji i nauki, udział brali: Piotr Babinetz, przewodniczący sejmowej Komisji Kultury oraz prof. Maciej Szymanowski dyr. Instytutu im. Wacława Felczaka.

- **4 czerwca 2023** – spotkanie z uczestnikami Jesieni Narodów w Europie Środkowej i Wschodniej, w tym wyborów czerwcowych 1989 r. Zostało zaprezentowane pierwsze wydanie książki „Archiwum Wolności”, tj. wersji papierowej portalu internetowego o tej samej nazwie.

- **11 czerwca 2023** – pierwsza konferencja z cyklu spotkań „Wydarzenia i ludzie Europy Karpat” „Wpływ nowych technologii na rozwój i promocję kultury we współczesnym świecie” - z udziałem prof. dra hab. Andrzeja Zybertowicza socjologa, doradcy prezydenta Andrzeja Dudy oraz prof. dra hab. Krzysztofa Dybciaka krytyka literackiego i teoretyka literatury.
- **11 czerwca 2023** – promocja książki profesora Andrzeja Zybertowicza „Cyber kontra real. Cywilizacja w techno-pułapce” poruszającej niezwykle aktualny i ważny temat teraźniejszych czasów – pędzącego postępu technologicznego i związanych z nim zagrożeń i niebezpieczeństw.
- **15 lipca 2023** – wernisaż wystawy „40 lat środowiska kulturalno-opozycyjnego w Przemyślu” upamiętniającej przypadającą w 2023 roku jubileuszową rocznicę działalności środowiska kultury niezależnej w Przemyślu. Materiały do wystawy, pochodzące ze zbiorów PTK, zostały opracowane przez przemyskiego artystę Marka Mikruta. Wernisaż był połączony z promocją książki „Strych Kulturalny. Środowisko kultury niezależnej w Przemyślu”.
- **15 lipca 2023** – powołanie Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat przy Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym
- **26 sierpnia 2023** – druga konferencja cyklu spotkań „Wydarzenia i ludzie Europy Karpat” „Współpraca państw karpacckich w zakresie przyrodniczym, komunikacyjnym i kulturowym” - z udziałem: dra hab. Marka Cierpiąła-Wolana, Wita Wojtowicza, Dawida Łaska i Andrzeja Mazura.

Konferencje z cyklu spotkań „Wydarzenia i ludzie Europy Karpat”

- **26 września 2023** – promocja książki „Z Przemysła do wielkiej polityki. Biografia polityczna Marka Kuchcińskiego” autorstwa prof. dr hab. Jana Drausa i dr hab. Dariusza Iwaneczki.

- **7 października 2023** - trzecia konferencja cyklu spotkań „Wydarzenia i ludzie Europy Karpat” „Zrównoważony rozwój Polski i Europy Karpat z przykładem Przemysła i innych miast karpaccich jako lokalnych ośrodków wzrostu na tle podobnych rejonów Europy Środkowej” –

Prelegenci: sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Małgorzata Jarosińska-Jedynak, prof. dr hab. Jan Draus (UR), prof. dr hab. Jan Pomorski (UMCS), dr hab. Maciej Szymanowski (IWPW), prof. dr hab. Przemysław Śleszyński (IGIPZ PAN).

- **21 października 2023** – czwarta konferencja cyklu spotkań „Wydarzenia i ludzie Europy Karpat” „Dezinformacja społeczna jako narzędzie współczesnej wojny hybrydowej na przykładzie przygranicznych problemów Przemysła i Ziemi Przemyskiej w sytuacji wojny na Ukrainie” - Udział wzięli: Marta Gromada (NASK), Andrzej Klarkowski, podsekretarz stanu oraz Lesya Holovata, redaktorka Kanału 5 Telewizji Kijów

- **30 października 2023** – Zamek w Kraszynie - promocja tomu z cyklu Biblioteka Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego, polskiego tłumaczenia poezji Gézy Gyóniego pt. *Na polskich polach, przy obozowym ognisku*. Promocja publikacji była połączona z uroczystym wręczeniem odznaczeń państwowych i resortowych zasłużonym dla kultury.

Promocja biografii Marszałka Marka Kuchcińskiego

Promocja poezji Gézy Gyóniego „Na polskich polach, przy obozowym ognisku 1914-1915”

Wernisaż wystawy „40 lat środowiska kulturalno-opozycyjnego w Przemyślu”

- **5-10 listopada 2023** - Dni Kultury Chrześcijańskiej (współorganizowane z Centrum Kulturalnym w Przemyślu, Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu i Galerią Sztuki Współczesnej w Przemyślu). W programie:

- **Sesja biblijna** „Słowo Boga naszego trwa na wieki” z udziałem: dr hab. Urszuli Szwarz, prof. KUL, dr hab. o. Daniela W. Stabryło OSB, (Jerozolima, Izrael), dr Mykhaylyny Kłuskovej (Rużomberk, Słowacja), dr hab. Branislava Kłuski (Słowacja)
- **Koncert:** „Wielka Msza h-mol” BWV232 Jana Sebastiana Bacha w wykonaniu Baroque Collegium 1685 oraz solistów Olgi Pasicznik, Andreasa Schola i innych.
- **Wystawa rzeźby** profesora Adama Myjaka „połączona z sympozjum z udziałem dr Agaty Dworzak i innych uczestników.

- **23 listopada 2023** - spotkanie autorskie z profesorem Janem Majchrowskim, promujące jego najnowszą książkę „Przeciw uzbrojonym analfabetom Opowiastki z dwunastu miesięcy”. Spotkanie zorganizowane wspólnie z wydawnictwem Zysk i S-ka.

Dni Kultury Chrześcijańskiej

Otwarte spotkania w ramach Klubu Dyskusyjnego PTK 2023

- **12 stycznia 2023** – spotkanie poświęcone architekturze Jarosławia początku XX wieku. Jarosławianin, Przemysław Gęsiorski, na podstawie wybranych przykładów, opowiedział o pięknie i wyjątkowości architektury tego miasta.
- **17 stycznia 2023** – „Świat w obiektywie aparatu” – spotkanie z jarosławskim fotografem, Damianem Pękalskim. Autor zaprezentował swoje zdjęcia z pogranicza abstrakcji, krajobrazu, portretu i reportażu, uchwycone z punkt widzenia osoby wrażliwej na piękno natury oraz człowieka, któremu nie obce są odczucia stanu pustki i osamotnienia.
- **16 lutego 2023** – „Prusy w Galicji – o konstrukcjach szkieletowych” – prelekcja architekt Marty Bochenek-Bartnickiej o konstrukcjach szkieletowych, szachulcach, murach pruskich, ich historii, zastosowaniu i technice, na przykładzie obiektów tego typu występujących w Przemysłu.
- **7 marca 2023** – „Plebania w Drohojowie. Zabytek ocalony od zniszczenia - Stowarzyszenie Wspólna Sprawa w Drohojowie”. W trakcie spotkania przedstawiciele stowarzyszenia opowiedzieli m.in. o swojej działalności, możliwościach pozyskiwaniu funduszy na cele działalności stowarzyszenia oraz przybliżyli historię remontu zabytkowego kościoła (dawniej cerkwi) i zabytkowej plebanii.

Spotkania Klubu Dyskusyjnego PTK

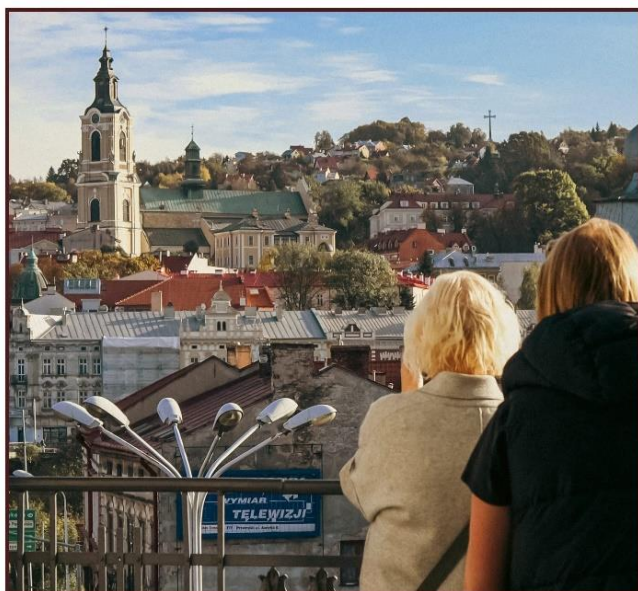
- **15 października 2023** – giełda płyt winylowych, kaset i kompaktów połączona z dyskusją o muzyce współczesnej. Giełda została zorganizowana przez warszawskiego kolekcjo-nera płyt, MATT'A WINYLA - winylowego nomada, twórcę giełd fonograficznych, DJ-a. Koneserzy muzyki mieli okazję nabyć płyty, kompaktki i kasety z ulubioną muzyką oraz prowadzić rozmowy o muzyce.

- **22 października 2023** – spacer fotograficzny po Przemysłu z możliwością obejrzenia niedostępnych na co dzień miejsc po zasańskiej stronie miasta.

- **25 października 2023** – spotkanie poświęcone kamienicy przy Wybrzeżu Piłsudskiego 1. W związku z zakończeniem I etapu prac konserwatorskich przy kamienicy, w której siedzibę ma PTK, zorganizowano spotkanie z właścicielem firmy konserwatorskiej, panem Maciejem Filipem, który opowiedział o historii kamienicy i poszczególnych etapach pracy.

- **5 grudnia 2023** – spotkanie z przedstawicielami Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Książec. Zaprezentowano działalność stowarzyszenia na przestrzeni ostatnich lat, m.in. prowadzenie szkoły i przedszkola przez stowarzyszenie, budowę placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz organizację wycieczek i rajdów w okolicach miejscowości. Stowarzyszenie należy do lokalnej grupy działania LGD Ziemia Przemyska.

- **12 grudnia 2023** - spotkanie z Joanną Pałeczka, niezwykle uzdolnioną 14-latką. Spotkanie dotyczyło pierwszej książki Joanny, zatytułowanej „Magia nauki języków obcych”, opowiadającej m.in. o sposobach nauki języków, motywacji wewnętrznej i zewnętrznej. Joanna to najmłodsza osoba w Polsce prowadząca działalność w gospodarczą, jej dodatkową pasją jest sztuka iluzji.

Spacer fotograficzny po Przemysłu

III Działalność wydawnicza z serii:

Biblioteka Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego

Przemyskie Towarzystwo Kulturalne od 2022 r. podjęło działalność wydawniczą z serii *Biblioteka Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego*, jako jeden z głównych celów statutowych. W ramach niniejszej serii ukazały się następujące pozycje książkowe:

1. Jan Musiał, „Przekłete stulecie - cudowne stulecie. O kompensacyjnych aspektach dziewiętnastowiecznej literatury polskiej”,
2. Marta Olejnik, „Strych – o środowisku kulturalnym w czasach PRL”,
3. „Strych Kulturalny. Środowisko kultury niezależnej w Przemyśle”, wyd. II reprintu,
4. „Archiwum Wolności” – drukowana wersja portalu internetowego,
5. Poezje Gézy Gyóniego „Na polskich polach. Przy obozowym ognisku”,
6. „Strych Kulturalny 2.0” – siódmy numer periodyku PTK
7. Katalog do wystawy „40 lat środowiska kulturalno-opozycyjnego w Przemyśle”.

IV Przemyski Klub Europy Karpat

4 lutego 2022 roku, w Krasicy, podczas konferencji „Europa Karpat”, powołano Międzynarodowy Klub Europy Karpat, w skład którego wchodzi stali uczestnicy konferencji, osobistości z różnych państw i profesji, których łączy potrzeba poszukiwania najlepszej recepty na życie nasze i naszych narodów oraz potrzeba współpracy w tym niezwykłym regionie Europy Środkowej. Fenomenem Europy Karpat jest zaangażowanie ludzi – pasjonatów – nie tylko polityków, ale i naukowców czy przedsiębiorców w pozytywne myślenie o naszej przyszłości. Ideą Klubu jest diagnozowanie problemów, definiowanie potrzeb oraz ich optymalna realizacja, zgodnie z zasadą vincere – vincere ad omnes.

W Przemysku, przy Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym został powołany jeden z oddziałów Klubu.

Wykaz spotkań Przemyskiego Klubu Europy Karpat w 2024 roku

- **16 lutego 2024** – „Rola i zadania samorządu terytorialnego”.

Prelegent: mecenas Andrzej Matusiewicz - polityk, adwokat, samorządowiec, senator VIII kadencji, poseł na Sejm VIII kadencji

- **22 lutego 2024** – „Przemyskie przejawy oporu społecznego w PRL jako przykład aktywności społecznej”.

Prelegent: dr hab. Dariusz Iwaneczko - historyk, nauczyciel akademicki, urzędnik państwowy i samorządowy. W latach 2005–2007 zajmował stanowisko wicewojewody podkarpackiego. Od 2015 dyrektor oddziału IPN w Rzeszowie

- **1 marca 2024** – „Społeczna Nauka Kościoła Katolickiego”.

Prelegent: ks. dr hab. Waldemar Janiga – dyrektor Wydziału Nauki Katolickiej Kurii Metropolitalnej w Przemyślu, wykładowca seminarium duchownego, nauczyciel konsultant w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli Oddział w Przemyślu

- **3 marca 2024** – spotkanie poświęcone myśli i działalności Sir Rogera Scrutona - wybitnego brytyjskiego myśliciela, klasyka konserwatyizmu, przyjaciela Polski; człowieka wielu talentów: filozof i publicysta, znawca architektury i powieściopisarz, a także twórca dwóch oper. Spotkanie z udziałem: prof. Zdzisława Krasnodębskiego, Marka Matraszka, Jacka Karnowskiego, dr hab. Macieja Szymanowskiego, dr Jana Musiała i Marszałka Marka Kuchcińskiego.

Było to spotkanie inauguracyjne spotkania Klubu Dyskusyjnego Europy Karpat „E-Scruton Cafe”

- **7 marca 2024** – „Jak wykorzystać potęgę ludzkiego mózgu”.

Prelegent: Dorota Mech-Kuchcińska – logopeda, nauczyciel konsultant w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli Oddział w Przemyślu

- **16 marca 2024** - Zarządzanie bezpieczeństwem przez samorzady powiatów i gmin przygranicznych w czasie wojny w Ukrainie.

Prelegent: generał dr Krzysztof Pobuta – b. Komendant Miejski Policji w Przemyślu, Komendant Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie a następnie w Krakowie, wykładowca Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Jarosławiu.

V Plany działań PTK w 2024 rok

Przemyskie Towarzystwo Kulturalne w bieżącym roku ma w planach podjęcie różnorodnych działań statutowych, w tym m. in.:

- organizację konferencji,
- zorganizowanie sześciu spotkań Klubu Dyskusyjnego PTK,
- współorganizację Dni Kultury Chrześcijańskiej,
- przeprowadzenie wywiadów do portalu „Archiwum Wolności”
- kontynuację działalności wydawniczej:
- wydanie publikacji związanej z twórczością Tymona Terleckiego,
- wydanie kolejnego numeru periodyku „Strych Kulturalny 2.0”
- podjęcie działań promocyjnych PTK.

Ponadto, będą kontynuowane działania w ramach Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat - szczegóły działań Uniwersytetu w osobnym załączniku.

Siedziba PTK, odrestaurowana w 2023 roku

VI Prelegenci i goście, którzy wystąpili podczas w/w konferencji i spotkań:

András Nagy Dénes (Węgry), researcher w Instytucie Badawczym Strategii Europejskiej Narodowego Uniwersytetu Służby Publicznej, członek Rady Programowej Kubów Europy Karpat

Babinetz Piotr, polityk, samorządowiec i historyk, poseł na Sejm VI, VII, VIII, IX i X kadencji, od 2022 członek Rady Mediów Narodowych

Bernacki Włodzimierz, prof. dr hab., polski politolog, profesor nauk humanistycznych, nauczyciel akademicki, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego, poseł na Sejm VII i VIII kadencji, senator X kadencji, od 2020 sekretarz stanu w resortach odpowiedzialnych za naukę

Bienia Bernadetta, dr inż., pracownik PANS w Krośnie, zajmuje się zróżnicowaną problematyką badawczą, m.in. wpływem czynników agrotechnicznych na plonowanie i jakość roślin uprawnych; znawczyni zielarstwa

Brzechowska-Rębisz Anna, dyrektor biura Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, absolwentka dziennikarstwa i komunikacji społecznej, kulturoznawstwa i filologii angielskiej, b. specjalista w Departamencie Prasowo-Informacyjnym w Ministerstwie Obrony Narodowej, reporter i wydawca serwisów informacyjnych w Radiu Eska

Cierpiał-Wolana Marek, dr hab., adiunkt w Katedrze Metod Ilościowych i Informatyki Gospodarczej w Instytucie Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dyrektor Urzędu Statystycznego w Rzeszowie. Redaktor naczelny czasopisma naukowego Wiadomości Statystyczne

Czarnek Przemysław, dr hab., prawnik i polityk, nauczyciel akademicki, profesor KUL, Wojewoda lubelski (2015–2019), poseł na Sejm IX i X kadencji (od 2019), minister edukacji i nauki w drugim rządzie Mateusza Morawieckiego (2020–2023)

Draus Jan, prof. dr hab., polski historyk, polityk i nauczyciel akademicki, profesor nauk humanistycznych, senator II kadencji, w latach 1999–2011 i od 2016 członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej. Autor książek historycznych i szeregu publikacji naukowych

Dybczak Krzysztof, prof. dr hab., krytyk literacki i teoretyk literatury, profesor zwyczajny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, kierownik Katedry Literatury XX wieku, autor kilkuset publikacji

Dyląg Dariusz, dr, przewodnik karpacki (beskidzki i tatrzański), przewodnik terenowy po woj. małopolskim, pilot wycieczek, instruktor przewodnictwa i krajoznawstwa PTTK, doktor nauk o kulturze fizycznej

Fac Lucjan, dr, historyk, specjalista w zakresie historii wojskowości, nauczyciel akademicki, wicedyrektor Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej

Figel' Ján (Słowacja), dr, polityk i inżynier, komisarz UE ds. edukacji, szkoleń, kultury i młodzieży (2004–2009), od 2009 do 2016 przewodniczący Ruchu Chrześcijańsko-Demokratycznego, w latach 2010–2012 wicepremier oraz minister transportu, poczty i telekomunikacji w rządzie Ivety Radičovej

Gliński Piotr, socjolog, polityk i nauczyciel akademicki, profesor zwyczajny Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk oraz Uniwersytetu w Białymstoku Poseł na Sejm VIII, IX i X kadencji (od 2015), w latach 2015–2023 wiceprezes Rady Ministrów, w latach 2015–2020 oraz 2021–2023 minister kultury i dziedzictwa narodowego, w latach 2020–2021 minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu, w latach 2017–2023 przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

Golińska Małgorzata, polityk, leśnik i samorządowiec, posłanka na Sejm VIII, IX i X kadencji, w latach 2018–2023 główny konserwator przyrody oraz wiceminister w resortach odpowiedzialnych za środowisko

Gromada Marta, kierowniczka Zespołu Monitorowania i Analiz Przestrzeni Informacyjnej Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej

Hayrikyan Paruyr (Armenia), przedstawiciel Unii na Rzecz Samostanowienia Narodowego Armenii

Holovata Lesya, dziennikarka, redaktorka Kanału 5 Telewizji Kijów. Obecnie pracuje w Polsce

Hudacky Jan (Słowacja), dr, menedżer i polityk, poseł do Parlamentu Europejskiego (2004–2009), konsul honorowy RP w Preszowie

o. Hura Krzysztof, gwardian klasztoru franciszkanów w Kalwarii Pałacowskiej, wcześniej duszpasterz w Krośnie, Lewoczy na Słowacji oraz katecheta i wychowawca w Niższym Seminarium Franciszkanów w Legnicy, b. przełożony klasztoru i kustosz sanktuarium w Głogówku

Hörtsik Richard (Węgry), dr, węgierski polityk, członek Zgromadzenia Narodowego (MP) z okręgu Sátoraljaújhely, od 1998 r. Był także posełem do parlamentu z listy regionalnej MDF Borsod-Abaúj-Zemplén County w latach 1990–1994. Pełnił funkcję burmistrza Sárospatak

Iwaneczko Dariusz dr hab., historyk, nauczyciel akademicki, urzędnik państwowy i samorządowy. W latach 2005–2007 zajmował stanowisko wicewojewody podkarpackiego. Od 2015 dyrektor oddziału IPN w Rzeszowie

Jankowski Leszek, dr hab., geolog, pracownik Państwowego Instytutu Geologicznego w Krakowie

Jarosińska-Jedynak Małgorzata, urzędniczka, inżynier i specjalistka w zakresie programów unijnych, w latach 2018–2019 podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, w latach 2019–2020 i w 2023 minister funduszy i polityki regionalnej, a w latach 2020–2023 sekretarz stanu

Jędrysek Mariusz-Orion, prof. dr hab., polski geolog, nauczyciel akademicki i polityk, w latach 2005–2007 podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, w latach 2015–2019 sekretarz stanu w tym resorcie, w latach 2005–2007 i 2015–2019 główny geolog kraju, poseł na Sejm VII i VIII kad.

Karnowski Jacek, dziennikarz i publicysta, redaktor naczelny tygodnika „Sieci”, były kierownik redakcji „Panoramy” w TVP2, w latach 2009–2010 redaktor naczelny „Wiadomości” w TVP1

Kiss Csaba György (Węgry), prof., węgierski literaturoznawca, historyk kultury, profesor uniwersytecki. Wykładowca m.in. Uniwersytetu Warszawskiego. Członek polsko-węgierskiej i słowacko-węgierskiej komisji historyków. Współzałożyciel Węgierskiego Forum Demokratycznego

Kniazhytski Mykola, ukraiński dziennikarz, poseł Rady Najwyższej Ukrainy 7 i 8 kadencji, przewodniczący Komisji ds. Kultury i Duchowości, współprzewodniczący Grupy Parlamentarnej ds. Kontaktów Międzyparlamentarnych z Rzeczpospolitą Polską, przewodniczący Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia między Ukrainą i UE

Klarkowski Andrzej, urzędnik państwowy i samorządowy, socjolog, w latach 2006–2010 doradca prezydenta RP, w latach 2022–2023 podsekretarz stanu i zastępca szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Kľusková Mykhaylyna (Ružomberk, Słowacja), dr, absolwentka Wydziału Teologii KUL, pracownik Wydziału Pedagogicznego Katolickiego Uniwersytetu w Ružomberoku, gdzie prowadzi zajęcia z zakresu Starego Testamentu. Jest członkiem zespołu biblistów słowackich, przygotowujących komentarze do Księgi Psalmów

Kľuska Branislav (Ružomberk, Słowacja), dr hab., pracuje na stanowisku docenta na Wydziale Pedagogicznym Katolickiego Uniwersytetu w Ružomberoku na Słowacji.

Zajmuje się teologią Nowego Testamentu, egzegezą Ewangelii Janowej oraz katechezą biblijną. Jest autorem ponad dziewięćdziesięciu publikacji, które opublikował na Słowacji i za granicą

Kot Beata, konserwator dzieł sztuki, absolwentka Toruńskiej Szkoły Konserwatorskiej, uzyskała dyplom na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Od 2016 roku pełni funkcję Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Kovács István (Węgry) prof., węgierski dyplomata, historyk, pisarz, poeta i tłumacz literatury polskiej. W latach 1994-1995 i 1999-2003 konsul generalny Węgier w Krakowie

Krasnodębski Zdzisław, socjolog, filozof społeczny, publicysta i nauczyciel akademicki, doktor habilitowany nauk humanistycznych, poseł do Parlamentu Europejskiego VIII i IX kadencji, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego VIII kadencji

Lasek Dawid, prawnik i urzędnik państwowy, w latach 2016–2017 podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, od 2001 związany z Stowarzyszeniem Euroregion Karpacki Polska, obecnie pełni funkcję prezesa stowarzyszenia

Laszczkowski Michał, dr, działacz społeczny, historyk, aktywista kultury, menedżer dziedzictwa. W latach 2022–2023 p.o. dyrektora Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków, od 2023 dyrektor Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków

Macala Pavol (Słowacja), dr, słowacki historyk, członek Zarządu Stowarzyszenia Naukowego Personalizm, pracownik naukowy Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku

Majchrowski Jan, profesor, prawnik, politolog, nauczyciel akademicki, doktor habilitowany nauk prawnych, pierwszy wojewoda lubuski. W 2018 prezydent Andrzej Duda powołał go do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego

Malski Markijan (Ukraina), prof., ukraiński geograf i politolog, badacz stosunków międzynarodowych, wykładowca, w latach 2010-2014 ambasador w Polsce

Matraszek Marek, urodzony w Wielkiej Brytanii, studiował w Magdalen College w Oksfordzie, gdzie ukończył filozofię, politykę i ekonomię. Po roku spędzonym w Polsce jako wykładowca na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, wrócił do Magdalen. Inicjator przemyskich spotkań z Sir Rogerem Scrutonem w l. 80.

Mazur Andrzej, filozof, teolog, studiował hermeneutykę w KUL, współtwórca parateatru akademickiego KUL, b. ekspert PAN i UNESCO

Mazurek Sławomir, politolog, polityk, urzędnik, przedsiębiorca i rzecznik prasowy, w latach 2015–2019 podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska. W latach 2019–2020 podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu. W latach 2022–2024 zastępca prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, od 2024 doradca Prezydenta RP

Molnár Imre (Węgry), dr, węgierski historyk, socjolog, polonista i dyplomata. Autor książek „Zdradzony bohater” i „Ułaskawiony na śmierć”, znawca i przyjaciel spraw polskich

Musiał Jan, dr, literaturoznawca, nauczyciel akademicki i dziennikarz, doktor nauk humanistycznych, działacz opozycji w okresie PRL, senator I i II kadencji, wojewoda przemyski (1990–1992)

Ortyl Władysław, polityk, inżynier, samorządowiec, senator VI, VII i VIII kadencji, w latach 2005–2007 sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, od 2013 marszałek województwa podkarpackiego

Paluch Anna, polityk, geodeta i urzędnik samorządowy, posłanka na Sejm V, VI, VII, VIII i IX kadencji. W latach 1991–2001 pełniła funkcję wiceprezesa zarządu wojewódzkiego Porozumienia Centrum. Od 2002 do 2005 zasiadała w sejmiku małopolskim II kadencji

Piórecki Narcyz, dr hab., zajmuje się m.in. architekturą krajobrazu i sztuką ogrodową, dziedzictwem kulturowo-przyrodniczym w szczególności Podkarpacia. Dyrektor Zakładu Fizjografii i Arboretum w Bolestraszcach

Pomorski Jan, prof. dr hab., polski historyk i nauczyciel akademicki, profesor nauk humanistycznych. W pracy naukowej zajął się historią historiografii, metodologią historii, filozofią nauki, a także neuronauką. Współtwórca i pierwszy przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie

Pomykacz Tomasz, dr, historyk, pracownik Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, członek Rady Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka

Purici Stefan (Rumunia), doc. dr, prorektor ds. Relacji Międzynarodowych Uniwersytet Stefana Wielkiego w Suczawie

Sakiewicz Tomasz, działacz polityczny, dziennikarz i publicysta, redaktor naczelny „Gazety Polskiej”, „Gazety Polskiej Codziennie”, Telewizji Republika

o. Stabryła Daniel W. OSB, dr hab. (Jerozolima, Izrael) zakonnik z Opactwa Zaśnięcia w Jerozolimie, od 2003 roku w Jerozolimie. Uzyskał stopień doktora teologii w zakresie biblistyki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim oraz habilitację z teologii w zakresie biblistyki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Szymanowski Maciej, dr hab., polski dziennikarz, hungarysta, dyplomata, docent doktor habilitowany. Był Dyrektorem Instytutu Polskiego w Budapeszcie i Instytutu Polskiego w Pradze, obecnie Dyrektor Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. W. Felczaka w Warszawie

Szwarc Urszula dr hab., prof. KUL, odbyła studia biblijne na katolickim Uniwersytecie Lubelskim Papieskim oraz Instytucie Biblijnym w Rzymie; do jej zainteresowań naukowych należą: szczegółowa analiza filologiczno-egzegetyczna i teologiczna tekstów Pięcioksięgu

Szeketa Andrij (Ukraina), pierwszy zastępca przewodniczącego Zakarpackiej Rady Obwodowej

Śleszyński Przemysław prof. dr hab., profesor Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, członek Komitetu Nauk Geograficznych PAN, Komitetu Nauk Demograficznych PAN, Komitetu Badań nad Migracjami PAN i Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN

Šuplata Marián (Słowacja), prof., pracownik naukowy Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie

Tarkowska Natalia, doktorantka kulturoznawstwa na Wydziale Filozoficznym Akademii Ignatianum w Krakowie. Autorka książki pt. Lecznica narodu. Kulturotwórcza rola Zakładu Przyrodoleczniczego doktora Apolinarego Tarnawskiego w Kosowie na Pokuciu (1893-1939)

Terlecki Ryszard, prof. dr hab., polski historyk, nauczyciel akademicki, profesor nauk humanistycznych, dziennikarz i polityk. Poseł na Sejm VI, VII, VIII i IX kadencji, wicemarszałek Sejmu VIII i IX kadencji. Autor książek historycznych i wielu publikacji naukowych

Westeren Knut Ingars (Norwegia), prof., pracownik Wydziału Ekonomii i Nauk Społecznych Uniwersytetu Nord, prowadzi badania w zakresie ekonomii biznesu, administracji biznesu i ekonomii behawioralnej

Wiglusz Waldemar, działacz NSZZ „Solidarność”, urzędnik skarbowy, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle

Wojtowicz Wit, historyk sztuki i muzealnik. Od 1990 do 2023 r. dyrektor Muzeum – Zamku w Łańcucie. Absolwent KUL, w latach 70. współtworzył środowisko opozycyjne „Spotkań” lubelskich

Zarotiadis Grigoris (Grecja), dr hab., dziekan Wydziału Ekonomicznego i Nauk Politycznych Uniwersytetu Arystotelesa w Salonikach, Prezes Stowarzyszenia Uniwersytetów Ekonomicznych Europy Południowej i Wschodniej oraz Regionu Morza Czarnego

Zybertowicz Andrzej prof. dr hab., socjolog, publicysta i nauczyciel akademicki, profesor nauk społecznych, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, doradca społeczny prezydentów RP: Lecha Kaczyńskiego (2008–2010) i Andrzeja Dudy (od 2015).

archiwum wolności

W ramach projektu „Patriotyzm Jutra” sfinansowanego przez Muzeum Historii Polski w Warszawie PTK stworzyło portal internetowy Archiwum Wolności „Ziemia Przemyska i region 1967–1997 – działalność opozycyjna i inicjatywy obywatelskie” upamiętniający lokalne środowisko niezależne działające w Przemysku i południowo-wschodniej Polsce w 80. i 90. latach ubiegłego wieku.

Portal obejmuje nagrane i spisane wspomnienia świadków tamtych czasów, a także zbiór materiałów archiwalnych, zdjęć, publikacji, archiwaliów udostępnionych przez IPN oraz osoby prywatne.

www.archiwumwolnosci.pl

Uniwersytet Ludowy Europy Karpat przy
Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym

UNIWERSYTET LUDOWY
EUROPY KARPAT

Uniwersytet Ludowy Europy Karpat (ULEK) został uruchomiony przy Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym w lipcu 2023 roku jako projekt finansowany przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030.

Funkcjonowanie Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat opiera się na koncepcji edukacji według Grundtviga, skupiając wokół siebie osoby i instytucje już współpracujące z Przemyskim Towarzystwie Kulturalnym, nastawione jest także na poszukiwanie i nawiązanie kontaktów poprzez planowanie i wdrażanie nowej oferty programowej uniwersytetu Ludowego Europy Karpat. Bogaty program edukacyjny jest skierowany do społeczności lokalnej i międzynarodowej, zaś jego celem jest popularyzacja wiedzy na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego w regionie Karpat.

Uniwersytet Ludowy Europy Karpat (ULEK) podejmuje inicjatywy tworzące otwartą i przyjazną przestrzeń do aktywacji społecznej, nauki, wymiany doświadczeń, rozwoju osobistego, integracji międzypokoleniowej oraz współpracy międzynarodowej.

Zasady, którymi kieruje się ULEK:

- Tradycja i dziedzictwo (cenimy naszą historię i dziedzictwo jako fundament naszej tożsamości);
- Współpraca i otwartość (jesteśmy otwarci na współpracę i dialog z innymi społeczeństwami, uczelniami i instytucjami);
- Rozwój umiejętności i kompetencji (wspieramy rozwój naszych słuchaczy, wierzymy w siłę edukacji i ciągłego uczenia się);
- Inspiracja i innowacyjność (inspirowanie się nawzajem i poszukiwanie nowych rozwiązań to klucz do naszego sukcesu).

W ramach projektu podjęto już szereg działań. We wrześniu założyciele i inicjatorzy Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat uczestniczyli w międzynarodowym seminarium naukowym poświęconym instytucjom społeczeństwa obywatelskiego w Europie Karpat, w tym działalności uniwersytetów ludowych. Od sierpnia do grudnia 2023 roku ULEK zrealizował kurs teatralny, na którym uczestnicy w roku Aleksandra Fredry przygotowali spektakl na podstawie jednej z ostatnich jego komedii „Brytan Bryś”(1867). W październiku odbyło się spotkanie inauguracyjne Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat oraz miało miejsce szkolenie kompetencyjne dla kadry i wolontariuszy ULEK. W ramach projektu zorganizowano Seminarium pt. "Innowacyjność Kobiet Europy Karpat w nauce, biznesie i samorządzie", które było okazją do spotkania z ciekawymi kreatywnymi kobietami oraz dyskusji na temat roli kobiety w obszarach: nauki, biznesu i samorządu. W listopadzie przeprowadzone zostały warsztaty z ochrony dziedzictwa kulturowego, zaś w dniach 24-26.11.2023 r. odbył się wyjazd studyjny do Uniwersytetu Ludowego w Lakitelek. Celem wyjazdu było bliższe zapoznanie się z działalnością Uniwersytetu w Lakitelek, sposobem funkcjonowania, ofertą edukacyjną oraz okazją do nawiązania współpracy czy nawet implementacji zaobserwowanych innowacji. W dniu 11.12.2023 r. w siedzibie stowarzyszenia PTK odbyły się warsztaty pt. „Ziołolecznictwo w kuchni - kwiaty jadalne”.

Spotkanie inauguracyjne Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat

Seminarium naukowe o uniwersytetach ludowych podczas 36. Międzynarodowej konferencji Europa Karpat w Karpaczu

Kurs teatralny. Spektakl jednej z ostatnich komedii Aleksandra Fredry „Brytan Bryś”(1867)

Warsztaty z ochrony dziedzictwa kulturowego

Szkolenie kompetencyjne dla członków Przemyskiego Towarzystwa Kulturalnego oraz kadry Uniwersytetu Ludowego Europy Karpat

Seminarium pt. „Innowacyjność Kobiet Europy Karpat w nauce, biznesie i samorządzie”

Warsztaty „Ziołolecznictwo w kuchni - kwiaty jadalne”

Wyjazd studyjny do Uniwersytetu Ludowego na Węgrzech

W 2024 roku Uniwersytet Ludowy Europy Karpat planuje organizację kolejnych wydarzeń (kurs fotograficzny oraz kulinarny, szkolenia, warsztaty, spotkania, wyjazdy studyjne, wydawnictwa). Udział w nich jest bezpłatny, co stanowi świetną okazję do samorozwoju, podnoszenia swoich kompetencji i zdobycia nowej wiedzy, spędzenia czasu w miłej i przyjaznej atmosferze.